

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANCIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na temelju članka 14. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 22/00, 102/09 i 54/10), članka 24. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 61/06) i članka 18. Pravilnika o administracijskim procedurama pregleda, kontrole i revizije financijskih izvješća političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 103/08), izdajem

IZVJEŠĆE O REVIZIJI GODIŠNJEG FINACIJSKOGA IZVJEŠĆA ZA 2010. GODINU I POSLIJEIZBORNOG FINACIJSKOGA IZVJEŠĆA – OPĆI IZBORI 2010. GODINE **STRANKE DEMOKRATSKE AKCIJE**

Broj: 03-07-6-316/11
Sarajevo, 17.05.2012. godine

SADRŽAJ:

MIŠLJENJE.....	3
1.UVOD.....	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS REVIZIJE.....	5
Predmet revizije.....	5
Cilj revizije.....	5
Obujam revizije.....	5
4.PREDHODNE KONTROLE I REVIZIJE.....	5
5. NALAZI I PREPORUKE.....	6
5.1. NALAZI.....	6
5.2. PREPORUKE.....	14

MIŠLJENJE

Služba za reviziju financiranja političkih stranaka izvršila je reviziju finansijskih izvješća Stranke demokratske akcije i to: godišnjeg finansijskoga izvješća za 2010. godinu i finansijskoga izvješća za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora održanih u listopadu 2010. godine.

Rukovodstvo stranke je odgovorno za finansijska izvješća, postupanje sukladno zakonima i propisima i ustroj učinkovitoga sustava unutarnjih kontrola.

Naša je odgovornost izraziti mišljenje na temelju revizije koju smo izvršili.

Reviziju smo obavili sukladno revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju jamstva da je stranka postupala sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka i članku 15.10 Izbornoga zakona BiH.

Revizija je na temelju uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvješćima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvješća i postupanje sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razuman temelj za izražavanje našega mišljenja.

Utvdili smo da Stranka demokratske akcije u izvještajnom periodu nije postupila sukladno odredbama članka 3. stavak (1) i stavak (2)., članka 4. stavak (2)., članka 5., članka 6., članka 8. stavak (1) i stavak (2) i članka 11. stavak (1) i stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Prema našem mišljenju, osim navedenoga, revidirano finansijsko izvješće ukazuje da je Stranka demokratske akcije u 2010. godini postupala sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka i članka 15.10 Izbornoga zakona BiH.

1. UVOD

Služba za reviziju financiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je reviziju finansijskih izvješća Stranke demokratske akcije za 2010. godinu i to: godišnjeg finansijskoga izvješća za 2010. godinu i finansijskoga izvješća za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih u listopadu 2010. godine.

Revizija je poduzeta sukladno članku 14. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, članku 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvješćima političkih stranaka i članku 2. Pravilnika o administracijskim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvješća političkih stranaka.

Zbog činjenice da se revizija obavlja na temelju uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskoga izvješća, Stranka demokratske akcije ostvarila je ukupne prihode u iznosu od 5.430.286,58 KM, čija struktura je data u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Vrsta prihoda	Iznos u KM	Učešće u uk. prih. %
1	Članarina	58.724,69	1,08 %
2	Prilozi fizičkih osoba	631.985,07	11,64 %
3	Prilozi pravnih osoba	244.130,00	4,50 %
4	Prihodi od imovine	25.700,00	0,47 %
5	Prihodi od pr. osoba	0,00	0,00 %
6	Prihodi od poklona	5.566,95	0,10 %
7	Prihodi iz proračuna	4.335.480,73	79,84 %
	Ostali prihodi	128.699,14	2,37 %
	Ukupni prihodi:	5.430.286,58	100,00%

U godišnjem finansijskome izvješću stranka je iskazala ukupne rashode u iznosu 5.457.294,41 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Stranka demokratske akcije. Skraćeni naziv stranke je SDA.

Rješenjem Višeg suda u Sarajevu broj R-I-7/90 od 13.06.1990. godine, Stranka demokratske akcije je upisana u registar udruga.

Sjedište političke stranke je u Sarajevu, ulica Titova 9A.

Za zastupanje stranke ovlašten je Sulejman Tihčić, predsjedatelj.

Osoba ovlaštena za podnošenje finansijskih izvješća za 2010. godinu je Amir Zukić.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskoga izvješća za 2010. godinu, organizacijsku strukturu Stranke demokratske akcije čine:

- Središnjica SDA,
- 9 kantonalnih odbora,
- 6 regionalnih odbora,
- SDA Brčko Distrikt BiH,
- SDA Gradski odbor Mostar, i

- 115 općinskih odbora.

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije je godišnje financijsko izvješće Stranke demokratske akcije za 2010. godinu i financijsko izvješće za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora održanih u listopadu 2010. godine, i to sljedećih organizacijskih djelova:

- Središnjica SDA Sarajevo,
- Općinski odbor SDA Zenica,
- Općinski odbor SDA Travnik i
- Općinski odbor SDA Tuzla.

Cilj revizije je prikupiti dovoljno relevantnih dokaza kako bi se moglo izraziti mišljenje o tome da li je Stranka demokratske akcije u izvještajnom periodu postupala sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka i odredbama članka 15.10. Izbornoga zakona Bosne i Hercegovine.

Obujam revizije financijskoga izvješća Stranke demokratske akcije obuhvaća kontrolu i provedbu analitičkih procedura radi utvrđivanja usuglašenosti podataka koje je stranka iskazala u financijskom izvješću sa odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, odnosno usuglašenosti izvora financiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim akcentom na priloge fizičkih i pravnih osoba, prihode iz proračuna, ostale prihode i troškove predizborne kampanje.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju je obavila reviziju i pregled financijskih izvješća Stranke demokratske akcije za period od 2004. do 2009. godine, nakon čega su izdata izvješća o reviziji, odnosno izvješća o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama.

Nakon izvršenoga pregleda za 2009. godinu, Služba za reviziju je izdala Izvješće o pregledu godišnjeg financijskoga izvješća Stranke demokratske akcije sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama da stranka treba postupati sukladno odredbama članka 3. stavak (1) i stavak (2), članka 6., članka 8. stavak (1) i stavak (2) i članka 11. stavak (1), stavak (3) i stavak (4) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Nerealizirane preporuke:

Na temelju uočenih manjkavosti u godišnjem financijskome izvješću za 2010. godinu, ustanovljeno je da Stranka demokratske akcije nije ispoštovala preporuke date u Izvješću o pregledu godišnjeg financijskoga izvješća za 2009. godinu, odnosno da je i u 2010. godini postupala oprečno odredbama članka 3. stavak (1) i stavak (2), članka 6., članka 8. stavak (1) i stavak (2) i članka 11. stavak (1) i stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. NALAZI

a) Na temelju obavljene revizije utvrđeno je da je stranka postupala oprečno odredbama članka 3. stavak (1)¹ i stavak (2)² Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Kantonalni odbor SDA Zeničko–dobojskoga kantona Zenica je kao ostali prihod iskazao iznos od 5.000,00 KM, a za koji je ustanovljeno da je ostvaren od imovine koja nije vlasništvu stranke.

Pregledom dokumentacije političke stranke utvrđeno je da je stranka u 2009. godini primila sredstva u iznosu od 5.000,00 KM na ime izdavanja poslovnih prostorija u Hotelu „Balkan“ Zenica pravnim osobama, a koja je zbog zabrane izdavanja iskazala na kontu razgraničenih prihoda³. Naime, Općina Zenica je 04.08.1997. godine ustupila Kantonalnom odboru SDA Zeničko–dobojskoga kantona pravo korištenja objekta Hotela „Balkan“ na neodređeno vrijeme. Na temelju ugovora Stranka demokratske akcije izvršila je renoviranje ovoga objekta. Stranka demokratske akcije je, dana 22.08.2007. godine, podnijela zahtjev Općinskome sudu Zenica za uknjižbu navedene nepokretnosti u vlasništvo stranke, što ni do dana obavljanja revizije financijskih izvješća nije završeno.⁴

Revizijom godišnjeg financijskoga izvješća za 2010. godinu, utvrđeno je da KO SDA Zeničko–dobojskoga kantona sredstva od izdavanja poslovnih prostorija koja su bila iskazana na kontu razgraničenih prihoda nije vratio pravnim osobama, već je u 2010. godini sa konta razgraničenih prihoda prenio na konto ostalih prihoda.

Imajući u vidu navedeno, utvrđeno je da je stranka ostvarila prihode od izdavanja imovine koja nije u njezinom vlasništvu u iznosu od 5.000,00 KM, čime su prekršene odredbe članka 3. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka

- (2) Tijekom obavljanja revizije financijskih izvješća u periodu od 2006. do 2010. godine, utvrđeno je da je Stranka demokratske akcije osnivač i vlasnik „Nezavisne radio televizije Travnik“ d.o.o., sa sjedištem u Travniku.

Tijekom obavljanja revizije financijskih izvješća, Stranka demokratske akcije je Središnjem izbornome povjerenstvu BiH dostavila obavijest u kojoj je navedeno da je dana 28.10.2010. godine data ovlast predsjedniku OO SDA Travnik da pokrene stečajni postupak NRTV Travnik, te da je NRTV Travnik prestala sa radom prije više od godinu dana. Međutim, Službi za reviziju nije dostavljena dokumentacija iz koje se može utvrditi da je tijekom 2010. godine došlo do promjene vlasničke strukture kod ove pravne osobe odnosno dokazi da Stranka demokratske akcije nije vlasnica „Nezavisne radio televizije Travnik“ d.o.o. Travnik.

Revizijom nije utvrđeno da je Stranka demokratske akcije ostvarila prihod od dobiti ove pravne osobe.

---

¹ Politička stranka može osigurati sredstva iz: a) članarina; b) priloga pravnih i fizičkih osoba; c) prihoda od imovine u vlasništvu stranke; d) proračuna BiH za financiranje parlamentarnih skupina sukladno članku 10. Zakona o financiranju političkih stranaka, kao i iz entitetskih proračuna i svih njihovih nižih organizacijskih jedinica sukladno entitetskim zakonima; e) dobiti od prihoda poduzeća u vlasništvu političke stranke.

² Poduzeće u vlasništvu političke stranke može se baviti samo djelatnošću vezanom uz kulturu ili izdavačku djelatnost.

³ KO SDA ZE-DO je tijekom 2009. godine primio sredstva od izdavanja prostorija u iznosu od 5.000,00 KM. Pregledom godišnjeg financijskoga izvješća za 2009. godinu je utvrđeno da je stranka sredstva u iznosu od 5.000,00 KM, a na temelju Odluke Nadzornog odbora stranke o zabrani izdavanja prostorija do okončanja postupka uknjižbe, evidentirala na kontu razgraničenih prihoda. Tijekom 2010. godine stranka je ista sredstva u 2010. godini evidentirala na kontu 41801 – Naknadno utvrđeni prihodi.

⁴ Tijekom obavljanja revizije godišnjeg financijskoga izvješća za 2010. godinu Stranka demokratske akcije je Službi za reviziju dostavila dokumentaciju iz koje je utvrđeno da postupak uknjižbe nepokretnosti Hotel „Balkan“ nije završen.

Obzirom da je odredbama članka 3. stavci (1) i (2) Zakona o financiranju političkih stranaka propisano da politička stranka može sredstva za svoj rad osigurati i sredstvima iz dobiti poduzeća koja su u vlasništvu političke stranke i da se poduzeće u vlasništvu političke stranke može baviti djelatnošću vezanom uz kulturu ili izdavačkom djelatnošću, mišljenja smo da Stranka demokratske akcije i dalje postupa oprečno odredbama članka 3. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka.

b) Na temelju obavljene revizije godišnjeg finansijskoga izvješća za 2010. godinu ustanovljeno je da je Stranka demokratske akcije prekršila odredbe članka 5. Zakona o financiranju političkih stranaka.⁵

Stranka demokratske akcije postupila je oprečno odredbama članka 5. Zakona o financiranju političkih stranaka, jer je primila priloge dvije fizičke osobe čiji iznosi premašuju osam (8) prosječnih neto plata u 2010. godini za ukupno 760,00 KM.

Naime, jedna fizička osoba je dala Stranci demokratske akcije priloge u ukupnom iznosu od 6.550,00 KM, od čega je 6.000,00 KM primila Središnjica SDA, a KO SDA Sarajevo 550,00 KM. Imajući u vidu visinu dozvoljenog limita na priloge fizičkih osoba, utvrđeno je da je ova fizička osoba dala prilog koji je za 166,00 KM veći u odnosu na zakonom dopušteni limit na visinu priloga.

Služba za reviziju je utvrdila da je druga fizička osoba dala prilog stranci u ukupnom iznosu od 6.977,80 KM⁶, što je za 594,00 KM više u odnosu na zakonom dozvoljeni limit na visinu priloga.

c) Stranka demokratske akcije prekršila je odredbe članka 6.⁷ i članka 4. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Na temelju dostupnih informacija iz javnih medija (tiskani i elektronički mediji), ustanovljeno je da je Stranka demokratske akcije na pet predizbornih skupova u okviru izborne kampanje za Opće izbore 2010. godine, koristila usluge estradnih umjetnika bez naknade. Na jednom od predizbornih skupova koji je održan 01.10.2010. godine nastupila su četiri estradna umjetnika bez naknade⁸. U godišnjem finansijskom izvješću stranka nije prijavila donacije koje je ostvarila na način što nije platila pomenute usluge, čime je prekršila odredbe članka 6. Zakona o financiranju političkih stranaka.⁹ Također, stranka ne posjeduje račune niti drugu dokumentaciju o vrijednosti tih nenovčanih donacija, čime su prekršene i odredbe članka 4. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka.¹⁰

⁵Ukupan iznos jednokratnog priloga fizičkih osoba ne smije premašiti osam prosječnih neto plaća prema zvaničnim podacima Agencije za statistiku BiH u jednoj kalendarskoj godini i ne smije se dodijeljivati više od jedanput godišnje. Maksimalni iznos priloga fizičkih osoba u 2010. godini može iznositi 6384,00 KM.

⁶Osoba je dala prilog Središnjici SDA u iznosu od 4.277,80 KM, KO USK 2.000,00 KM i OO SDA Sanski Most 700,00 KM.

⁷Članak 6. stavak (1): Politička stranka dužna je voditi evidenciju o svojim priložima fizičkih i pravnih osoba, te izdati potvrdu fizičkim i pravnim osobama od koje je primila prilog; Stavak (2): Ako ukupni iznos priloga jedne osobe iz stavka 1. članka 4. ovoga zakona premašuje 100,00 KM, ta uplata mora se unijeti u finansijsko izvješće sukladno članku 11. Zakona o financiranju političkih stranaka

⁸Prvog listopada 2010. godine u dvorani „Zetra“ Sarajevo na predizbornom skupu stranke SDA nastupali su: Hari Varešanović, Amira Medunjanin, Eldin Huseinbegović i Kenan Mačković.

⁹Vrijednost besplatno pruženih usluga trebalo je procijeniti po tržišnoj – fer vrijednosti i iskazati kako u poslovnim knjigama tako i u godišnjem finansijskom izvješću.

¹⁰Pravna ili fizička osoba koja političkoj stranci pruži uslugu ili proda proizvod mora joj ispostaviti račun, bez obzira na to tko snosi plaćanje usluge ili proizvoda, odnosno, bez obzira na to da li je usluga pružena ili proizvod dan bez naplate.

d) Stranka demokratske akcije prekršila je odredbe članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.¹¹

- (1) Na osnovu pregleda i kontrole dodatne dokumentacije, utvrđeno je da je Stranka demokratske akcije, odnosno da su pojedini odbori Stranke demokratske akcije koristili bez naknade ili po povoljnijim uvjetima prostorije općina, što je oprečno odredbama članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.
- Općinski odbor SDA Centar Sarajevo je na temelju Ugovora o zakupu poslovnih prostorija, sa Općinom Centar Sarajevo, koristio poslovni prostor površine 105 m², po cijeni koja je ugovorena u iznosu od 1,00 KM po m². Prema Odluci o dodjeli u zakup poslovnih zgrada i prostorija Općine Centar Sarajevo, broj: 01-49-1690/09 od 23.06.2009. godine (“Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 20/09), najniža cijena zakupnine u I zoni iznosi 20,00 KM po m². Korištenjem poslovnog prostora u 2010. godini po cijeni koja je ispod cijene utvrđene navedenom odlukom, Stranka demokratske akcije je primila prilog Općine Centar u iznosu od 23.940,00 KM.
  - Općinski odbor Stranke demokratske akcije Ilidža je u periodu od 01.01. do 31.12.2010. godine, koristio bez naknade prostorije Općine Ilidža, površine 63 m².
  - Dana 07.10.2009. godine, OO SDA Ilidža je sa Općinom Ilidža sklopio Ugovor o zakupu poslovnog prostora, broj: 05-23-818/2-08. Ugovorom je definirano da će OO SDA Ilidža, počevši od 01.10.2009. godine pa do 30.09.2012. godine, koristiti poslovni prostor površine 63,00 m², po cijeni koja je ugovorena u iznosu od 2,00 KM po m², odnosno 10% od početne cijene zakupa po m² koja iznosi 20,00 KM za ekstra zonu u kojoj se nalazi navedeni poslovni prostor. Korištenjem poslovnog prostora po cijeni koja je ispod početne, Stranka demokratske akcije je primila prilog Općine Ilidža u iznosu od 13.608,00 KM.
  - OO SDA Novo Sarajevo prema podacima iz spisa Općine Novo Sarajevo, broj: 01-02-216/11 od 07.04.2011. godine, koristio je bez naknade prostorije Općine Novo Sarajevo površine 81,40 m². Prema odluci o dodjeli na korištenje poslovnih prostora o visini i načinu plaćanja zakupnine za poslovne prostore nad kojima pravo raspolaganja ima Općina Novo Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 29/07) najniža visina zakupnine po m² za prvu poslovnu zonu iznosi 12,00 KM. Neplaćanjem zakupnine za vrijeme korištenja poslovnoga prostora SDA je primila zabranjeni prilog od Općine Novo Sarajevo u iznosu od 11.721,60 KM.
  - Prema podacima koje je dostavila Općina Ilijaš, utvrđeno je da je Stranka demokratske akcije bez naknade koristila prostorije, površine 37,96 m², nad kojim pravo raspolaganja ima Općina Ilijaš. Vrijednost zabranjenoga priloga u 2010. godini je iznosila 3.644,16 KM.
  - Na temelju Odluke o postupku davanja u zakup poslovnih prostorija od 27.11.2007. godine, Stranka demokratske akcije je koristila bez naknade prostorije u vlasništvu Općine Živinice, površine 34 m². Korištenjem ovih prostorija bez naknade, SDA je primila zabranjeni prilog u iznosu od 1.224,00 KM.
  - Na osnovi Odluke o davanju na privremeno korištenje poslovnog prostora od 20.05.2010. godine, Općinski odbor Stranke demokratske akcije Jajce bez naknade je koristio prostorije u

---

¹¹Državni, entitetski i kantonalni organi, organi Brčko Distrikta BiH, organi općinskih i mjesnih zajednica, javne institucije, javna poduzeća, dobrotvorne organizacije, anonimni donori, religijske zajednice, kao i pravne osobe u kojima uloženi javni kapital iznosi najmanje 25% ne mogu financirati političke stranke.

vlasništvu Općine Jajce, površine 84,48 m². Korištenjem bez naknade ovih prostorija, SDA je primila zabranjeni prilog u iznosu od 1.013,76 KM¹².

- OO SDA Fojnica je na osnovu Odluke o dodijeli na korištenje poslovnih prostorija bez naknade¹³ koristio poslovne prostorije u vlasništvu Općine Fojnica, površine 26,78 m². Obzirom da je Odlukom o visini zakupnine za poslovne prostore Općine Fojnica, broj: 01-05-490/02 od 28.10.2002. godine, utvrđeno da mjesečna cijena zakupa iznosi 3,00 KM/m², OO SDA Fojnica je primio prilog u iznosu od 964,08 KM.

Osim navedenog, Služba za reviziju je utvrdila i sljedeće:

- Općinski odbor SDA Donji Vakuf koristi bez naknade prostorije u vlasništvu Općine Donji Vakuf, površine 90 m².¹⁴
  - Općinski odbor SDA Srebrenica je, na temelju odluke Načelnika Općine Srebrenica od 03.10.2005. godine, bez naknade koristio prostorije u zgradi stare Policijske stanice u Srebrenici.
  - Na temelju Odluke Općinskog načelnika, OO SDA Jablanica koristi prostorije u zgradi SP-32 površine 24 m², bez naknade.¹⁵
  - Općinski odbori Stranke demokratske akcije Stari Grad, Breza i Srebrenik koriste bez naknade prostorije kojima raspolažu Općine Stari Grad, Breza i Srebrenik.
- (2) Asocijacija mladih SDA Doboj Jug primila je prilog Općine Doboj Jug u iznosu od 120,00 KM, što je oprečno odredbama članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka. Revizijom je ustanovljeno da su sredstva isplaćena putem blagajne dana 20.08.2010. godine, a na ime sufinansiranja troškova organiziranja Javne tribine na temu: "Post sa medicinskog aspekta". Stranka ovaj prilog nije iskazala u godišnjem financijskome izvješću.
- (3) OO SDA Cazin je iskazao ostali prihod od otpisa obveza prema JU „Dom kulture“ Cazin u iznosu od 488,98 KM. Stranka se prilikom otpisa pozvala na odredbe Zakona o obligacijskim odnosima, odnosno na opći rok zastare potraživanja Revizijom je utvrđeno da je JU „Dom kulture“ Cazin u 2010. godini izvršio otpis potraživanja od Stranke demokratske akcije u iznosu od 1.354,52 KM, od čega su 1.209,98 KM obveze po početnom stanju na dan 01.01.2006. godine, a 144,54 KM obveze po računu iz 2009. godine. Iz svega navedenog, utvrđeno je da je stranka primila prilog JU "Dom kulture" Cazin u iznosu od 1.354,52 KM.

e) Stranka demokratske akcije prekršila je odredbe članka 8. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka.¹⁶

Na temelju obavljene revizije, ustanovljeno je da je stranka primila priloge koji su zabranjeni odredbom članka 8. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka u ukupnom iznosu od 56.600,00 KM.

- Stranka demokratske akcije je tijekom 2010. godine primila priloge pravne osobe "Unigradnja" d.d. Sarajevo u ukupnom iznosu od 11.500,00 KM¹⁷. Ova pravna osoba je

¹²Cijena zakupa prema Odluci o davanju na privremeno korištenje poslovnog prostora u vlasništvu Općine Jajce Općinskog vijeća broj: 01-02-4395/10 od 20.05.2010.godine („Službene novine Općine Jajce“ broj 4/10) iznosi 1,00 KM/m².

¹³Odluka o dodijeli na korištenje poslovnih prostorija OV Fojnica broj: 01-05-658-2/02 od 31.12.2002. godine.

¹⁴Spis Općine Donji Vakuf broj: 02-05-00770/11 od 04.04.2011. godine

¹⁵ Odluka Općine Jablanica broj: 01/1-023-421/98 od 05.05.1998. godine

¹⁶Privatna poduzeća koja obavljaju javne usluge na temelju ugovora sa vladom ne mogu financijski pomagati političke stranke.

¹⁷Središnjica SDA je primila prilog u iznosu od 7.500,00 KM, OO SDA Foča-Ustikolina iznos od 2.000,00 KM, i OO SDA Foča prilog u iznosu od 2.000,00 KM.

tijekom 2010. godine imala sklopljene ugovore sa Općinom Novo Sarajevo. Središnjica SDA je, dana 17.08.2010. godine, primila prilog pravne osobe "Deling" d.o.o. Tuzla u iznosu od 500,00 KM. Ova pravna osoba je u 2010. godini imala sklopljene ugovore sa Zavodom za izgradnju Kantona Sarajevo.

- Dana 27.08.2010. godine Središnjica SDA je primila prilog pravne osobe "Almy" d.o.o. Zenica u iznosu od 2.000,00 KM, koja je u 2010. godini imala sklopljen ugovor sa Ministarstvom za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskoga kantona.
- Isti odbor je primio i prilog pravne osobe "Euro-Asfalt" d.o.o. Sarajevo u iznosu od 11.800,00 KM, koja je u 2010. godini, imala sklopljene ugovore sa Općinom Novo Sarajevo i Općinom Novi grad Sarajevo.
- Također je utvrđeno da je Središnjica SDA primila prilog pravne osobe "Babić-Bisstours" d.o.o. Zenica u iznosu od 2.000,00 KM. "Babić-Bisstours" d.o.o. Zenica je tijekom 2010. godini imala sklopljen ugovor sa Sudskom policijom Federacije Bosne i Hercegovine.
- OO SDA Gračanica je dana 20.08.2010. godine primio prilog pravne osobe "Klaus Lehmann GmbH" d.o.o. Gračanica u iznosu od 1.000,00 KM. Ova pravna osoba je imala sklopljene ugovore sa Općinom Lukavac i Zavodom za izgradnju Kantona Sarajevo.
- Dana 01.10.2010. godine, OO SDA Tuzla primio je prilog pravne osobe "Junuzović-Kopex" d.o.o. Lukavac u iznosu od 1.000,00 KM. Revizijom je utvrđeno da je ova pravna osoba imala sklopljene ugovore sa Ministarstvom unutarnjih poslova Tuzlanskoga kantona.
- Općinski odbor Stranke demokratske akcije Banovići primio je prilog pravne osobe "Harmeli" d.o.o. Banovići u iznosu od 500,00 KM, koje je tijekom 2010. godine, imalo sklopljen ugovor sa Vladom Srednjobosanskog kantona.
- Stranka demokratske akcije, odnosno OO Živinice primio je prilog pravne osobe "SE-Sarajka" d.o.o. Živinice u iznosu od 400,00 KM. Ova pravna osoba je tijekom 2010. godine imala sklopljene ugovore sa Općinom Tuzla.
- U izvještajnom periodu, Općinski odbor SDA Kakanj je primio dva priloga pravne osobe "Zaimović" d.o.o. Kakanj u ukupnom iznosu od 1.000,00 KM. Ova pravna osoba je tijekom 2010. godine, imala sklopljene ugovore sa Ministarstvom unutarnjih poslova Zeničko-dobojskoga kantona.
Isti odbor primio je i prilog pravne osobe "SAB-TRADE" d.o.o. Kakanj u iznosu od 500,00 KM. "Sab-Trade" d.o.o. Kakanj je tijekom 2010. godine imalo sklopljen ugovor sa Općinom Kakanj.
- Tijekom 2010. godine, OO SDA Zenica je primio dva priloga od pravne osobe "Brkić Petrol" d.o.o. Zenica, koja je tijekom 2010. godine imala sklopljene ugovore sa Općinom Zenica i Ministarstvom unutarnjih poslova Zeničko-dobojskoga kantona, u ukupnom iznosu od 4.000,00 KM.
- Dana 15.06.2010. i 22.04.2010. godine, "HIFA" d.o.o. Tešanj donirala je sredstva OO SDA Tešanj u iznosu od 600,00 KM. Revizijom je utvrđeno da je ova pravna osoba tijekom 2010. godine imala sklopljen ugovor sa Federalnim ministarstvom unutarnjih poslova, Federalna uprava policije Sarajevo.
- Također, OO SDA Tešanj je primio prilog pravne osobe "Hifa-Bentz" d.o.o. Tešanj u iznosu od 1.000,00 KM, koja je imala sklopljen ugovor sa Ministarstvom unutarnjih poslova Zeničko-dobojskoga kantona.

- Općinski odbor SDA Tešanj primio je i prilog pravne osobe "AB Trans" d.o.o. Tešanj u iznosu od 1.000,00 KM. "AB Trans" d.o.o. Tešanj je u 2010. godine imao sklopljen ugovor sa Općinom Tešanj.
- Dana 01.10.2010. godine, OO SDA Bugojno je primio prilog pravne osobe "Hifa-Petrol" d.o.o. Sarajevo u iznosu od 1.000,00 KM. Ovo pravna osoba je imala sklopljen ugovor sa Federalnom upravom civilne zaštite.
- Kantonalni odbor SDA Sarajevo primio je prilog pravne osobe "Ziss" d.o.o. Sarajevo u iznosu od 500,00 KM. Ova pravna osoba je tijekom 2010. godine imala sklopljen ugovor sa Stručnom službom za zajedničke poslove Kantona Sarajevo.
Ovaj odbor je primio i prilog pravne osobe "Defter-komerc" d.o.o. koja je imala sklopljen ugovor sa Stručnom službom za zajedničke poslove Kantona Sarajevo i Agencijom za privatizaciju Federacije Bosne i Hercegovine, u iznosu od 1.500,00 KM.
- Općinski odbor SDA Novo Sarajevo primio je prilog pravne osobe "AC Quattro" d.o.o. Sarajevo u iznosu od 500,00 KM. Ovo pravna osoba je tijekom 2010. godine imala sklopljen ugovor sa Poreznom upravom Federacije BiH.
Isti odbor primio je i prilog pravne osobe "Vinojug" d.o.o. Sarajevo koja je imala sklopljen ugovor sa Službom za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine, u iznosu od 5.000,00 KM.
- Kantonalni odbor SDA BPK Goražde je dana 04.02.2010. godine primio prilog pravne osobe "HDI" d.o.o. Sarajevo u iznosu od 300,00 KM. Ova pravna osoba je tijekom 2010. godine imala sklopljen ugovor sa Općinom Goražde.
- Gradski odbor SDA Mostar je dana 16.09.2010. godine primio prilog pravne osobe "Preduzeće za puteve" d.d. Mostar u iznosu od 1.000,00 KM. Ova pravna osoba je tijekom 2010. godine imala sklopljen ugovor sa Gradom Mostar.
Ovaj odbor primio je i prilog pravne osobe "Amitea" d.o.o. Mostar u iznosu od 1.000,00 KM, koja je također imala sklopljen ugovor sa Gradom Mostarom.
- SDA Brčko Distrikt primio je prilog pravnih osoba "RUS" d.o.o. Mostar u iznosu od 5.000,00 KM i "Duga" d.o.o. Brčko u iznosu od 2.000,00 KM. Ove pravne osobe su tijekom 2010. godine imale sklopljene ugovore sa Vladom Brčko Distrikta BiH.

f) Stranka je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Na temelju obavljene revizije utvrđeno je da Stranka demokratske akcije nije u svojim poslovnim knjigama evidentirala sve prihode i rashode, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (1) Uvidom u poslovne knjige stranke, utvrđeno je da nisu svi troškovi knjiženi u trenutku nastanka obveze, odnosno da su troškovi i obveze iz 2008. godine knjiženi u 2010. godini. Također je utvrđeno da stranka nije u svojim poslovnim knjigama evidentirala troškove zakupa za poslovne prostorije koje koriste njezini organizacijski odbori na temelju ugovora o zakupu.

Isto tako, utvrđeno je da Stranka demokratske akcije nije vršila pravilan popis obveza, odnosno nije vršila usuglašavanje obveza sa dobavljačima, što je za rezultat imalo pogrešno iskazane

obveze. Služba za reviziju je utvrdila i da je stranka po obračunu za 2010. godinu izvršila otpis obveza u svojim poslovnim knjigama prema dobavljačima, čime je uvećala prihode stranke. Također je utvrđeno da je stranka usljed nepravilnih knjiženja obveze iz ranijih godina u 2010. godini fiktivno uvećala i obveze prema dobavljačima i troškove.¹⁸

Služba za reviziju je utvrdila da stranka nije u svojim poslovnim knjigama evidentirala sva primljena proračunska sredstva.

Služba za reviziju je također utvrdila da Stranka demokratske akcije nije popunila financijsko izvješće sukladno Pravilniku o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- (2) OO SDA Zenica je sredstva u iznosu od 175,00 KM koje je uplatila TR "Optika", vl. Dženana Dolovac iskazao kao prihode od članarine. Stranka je ova sredstva trebala iskazati kao priloge pravnih osoba, čime je prekršila odredbe članka 13. i članka 15. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka.
- (3) Stranka demokratske akcije nije u obrascu 3-f (prihodi iz proračuna) iskazala sve prihode koje je tijekom 2010. godine primila iz proračuna, odnosno nije obrazac 3-f popunila sukladno članku 19. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka.

Uvidom u obrazac 3-f utvrđeno je da je OO SDA Busovača sredstva iz proračuna Općine Busovača iskazao manjim za iznos od 66,00 KM. Sredstva su prema dopisu Općine Busovača, broj: 04-14-2800/1/11 od 22.07.2011. godine, isplaćena putem blagajne, na temelju računa br. 18/10 za snimanje i izradu fotografija, a u svrhu promocije stranke.

Također je utvrđeno da stranka nije iskazala sredstva iz proračuna Općine Čajniče u iznosu od 353,09 KM. Revizijom je utvrđeno da su sredstva iz proračuna Općine Čajniče, na temelju suglasnosti Regionalnog odbora SDA, isplaćena fizičkoj osobi, a na ime prijevoza učenika.

Pomenute prihode iz proračuna u iznosu od 419,09 KM nije iskazala u poslovnim knjigama.

- (4) Revizijom je utvrđeno da SDA nije u godišnjem financijskom izvješću pravilno iskazala ostale prihode, čime je prekršila odredbe članka 13. stavak (4) Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka.
  - Služba za reviziju je utvrdila da je OO SDA Tuzla iskazala prihode na temelju otpisa doprinosa iz plaća i poreza i doprinosa na plaće i dodatna primanja iz ranijih godina, odnosno po početnom stanju 01.01.2006. godine u ukupnom iznosu od 37.915,31 KM, u okviru kojega su obveze na temelju poreza na primanja iznosile 26.757,71 KM
  - Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da je stranka obveze na temelju poreza na primanja u iznosu od 26.757,71 KM otpisala pozivajući se na odredbe Zakona o obligacijskim odnosima. Stranka nije izvršila usuglašavanje obveza na temelju poreza na primanja sa Poreznom upravom Federacije BiH.

---

¹⁸Služba za reviziju je utvrdila da je stranka 2009. godine izvršila otpis obveza prema dobavljaču JP RTV Tuzlanskog kantona, i to knjiženjem u korist prihoda 1.475,00 KM, i storno obveze prema dobavljaču u iznosu -1.475,00 KM. Stranka nije imala obveze prema dobavljaču, jer su iste izmirene 2008. godine. Nakon što je utvrdila da su joj obveze prema ovoj pravnoj osobi iskazane, ali kao -1.475,00 KM, stranka je po završnom računu za 2010. godinu knjižila obvezu prema dobavljaču u istom iznosu, odnosno uvećala rashode.

- Stranka je izvršila usuglašavanje obveza za penzijsko i invalidsko osiguranje i na temelju Zapisnika Federalnoga zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje broj: FZ-TZ-3-38-01/10 od 20.01.2010. godine utvrdila da su obveze SDA 7.124,80 KM.
  - Stranka tijekom revizije nije predočila dokumentaciju iz koje bi se mogao utvrditi iznos obveza prema fondovima penzijskog i zdravstvenog osiguranja i nadležnoj agenciji za upošljavanje.
  - Iz svega navedenoga, utvrđeno je da su ostali prihodi nerealno iskazani, odnosno da stranka ima obveze na temelju poreza i doprinosa na primanja.
  - Isto tako, OO SDA Cazin je izvršio otpis obveza prema JKP "Vodovod" Cazin u iznosu od 3.855,84 KM, i iskazala prihode. Prema kartici koju je JKP "Vodovod" Cazin dostavio, OO SDA Cazin na dan 31.12.2010. godine ima obveze u iznosu od 3.855,84 KM. Stranka nije izvršila usuglašavanje obveza prije nego što je izvršila otpis obveza.
- (5) Na temelju obavljene revizije i uvida u ugovore o zakupu poslovnih prostorija utvrđeno je da stranka u godišnjem financijskom izvješću na obrascu 4-1 nije iskazala sve troškove zakupa za poslovne prostorije, i to:
- Prema Ugovoru o zakupu, zakupnina poslovnih prostorija koje je koristio OO SDA Velika Kladuša za 2010. godinu je iznosila 2.400,00 KM. Uvidom u obrazac 4-1 utvrđeno je da Stranka demokratske akcije nije iskazala troškove zakupa u navedenom iznosu.
  - Također je utvrđeno da je zakupnina za 2010. godinu za poslovne prostorije koje je koristio OO SDA Lukavac prema Ugovoru o zakupu iznosila 4.080,00 KM, dok stranka u godišnjem financijskom izvješću nije iskazala troškove zakupnine.
  - Prema Ugovoru o zakupu OO SDA Bužim je imao troškove na temelju zakupnine u 2010. godinu u iznosu od 3.024,00 KM. Uvidom u obrazac 4-1 utvrđeno je da je stranka iskazala troškove zakupa u iznosu od 2.268,00 KM, odnosno manje za 756,00 KM.
  - Uvidom u obrazac 4-1 utvrđeno je da je OO SDA Olovo iskazao troškove zakupnine u iznosu od 1.600,00 KM. S obzirom da zakupnina za 2010. godinu prema ugovoru o zakupu, iznosila je 3.600,00 KM, utvrđeno je da su troškovi zakupnine iskazani manjima za 2.000,00 KM.
- (6) Revizijom je utvrđeno da je stranka iskazala troškove kampanje za Opće izbore 2010. godine u obrascu 4-2 u većem iznosu za 14.040,00 KM, čime je prekršila odredbe članka 22. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka.
- Kontrolom računa troškova reklame i propagande za Središnjicu SDA utvrđeno je da je stranka račune za reklamu i propagandu koji su nastali tijekom Lokalnih izbora 2008. godine¹⁹ u ukupnom iznosu od 14.040,00 KM evidentirala u poslovnim knjigama u 2010. godinu. Stranka je ove troškove trebala iskazati u obrascu 4-1 godišnjeg financijskoga izvješća.

¹⁹Rojal Hibl Sarajevo, Rn-otpremnicar br. 1-8/08 sa valutom od 10.09.2008. godine u iznosu od 14.040,00 KM. Račun je plaćen dana 02.08.2010. godine (izvod br. 126 PBS).

(7) Služba za reviziju je utvrdila da Stranka demokratske akcije nije u obrascu 5. (pozajmice, krediti i dugovi) iskazala sve obveze na dan 31.12.2010. godine, čime su prekršene odredbe članka 23. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka.

- Na temelju podataka Službe za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH, utvrđeno je da Stranka demokratske akcije nije iskazala obveze na temelju zakupnine za poslovne prostorije koje koristi Središnjica SDA u Sarajevu u iznosu od 52.480,00 KM. Prema podacima Službe za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH Stranka demokratske akcije ima ukupne obveze na temelju zakupnine u iznosu od 75.880,00 KM, i to: 21.600,00 KM je obveza na temelju zakupnine za 2010. godinu, 37.880,00 KM je obveza iz 2009. godine, a 16.400,00 KM obveza iz 2008. godine. Stranka demokratske akcije je u svojim poslovnim knjigama na dan 31.12.2010. godine iskazala obveze u iznosu od 23.400,00 KM, što je stranka i navela u obrascu 5.
- OO SDA Tuzla nije u godišnjem financijskom izvješću iskazala obveze prema ZD Rudnici "Kreka" Tuzla u iznosu od 2.850,00 KM. Na temelju potvrđivanja ZD Rudnici "Kreka" Tuzla utvrđeno je da obveze SDA iznose 2.850,00 KM, dok stranka u svojim poslovnim knjigama nije iskazala obveze na dan 31.12.2010. godine.

Troškovi izborne kampanje

Stranka demokratske akcije je postupila sukladno odredbama članka 15.10 Izbornog zakona BiH, odnosno u svrhu izborne kampanje je potrošila 1.059.726,83 KM.

Prema odredbama članka 15.10 Izbornoga zakona BiH politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM²⁰ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavilo Središnje izborno povjerenstvo BiH. Prema podacima Središnjega izbornog povjerenstva BiH, Stranka demokratske akcije je mogla potrošiti 3.164.004,90 KM.

5.2. PREPORUKE

Preporuča se Stranci demokratske akcije da se pridržava odredaba Zakona o financiranju političkih stranaka, a osobito na temelju uočenih manjkavosti se preporučuje:

- *da postupa sukladno odredbama članka 3. stavak (1) i stavak (2), članka 4. stavak (2), članka 5., članka 6., članka 8. stavak (1) i stavak (2) i članka 11. stavak (1) i stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka i to:*
  - *da ne ostvaruje prihode od imovine koja nije u vlasništvu stranke,*
  - *da postupa sukladno odredbama članka 3. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka, odnosno da se oslobodi vlasništva nad pravnom osobom čija djelatnost nije vezana uz izdavaštvo ili kulturu,*
  - *da osigura račune za pružene usluge, bez obzira tko snosi plaćanje,*
  - *da ne prima priloge fizičkih osoba iznad zakonom dozvoljenoag limita,*
  - *da u financijskom izvješću, sukladno članku 6. ovoga Zakona, prijavljuje sve priloge veće od 100,00 KM,*

²⁰Članak 15.10 stavak 2. Izbornoga zakona BiH propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za financiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika općine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine općine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkoga doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

- *da ne prima zabranjene priloge,*
  - *da ustroji cjelovite evidencije o svojim prihodima i rashodima i*
  - *da financijska izvješća koja podnosi Središnjem izbornome povjerenstvu BiH popunjava sukladno Pravilniku o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka.*
-
- *da prihode i rashode priznaje u trenutku njihovoga nastanka, a ne u trenutku naplate ili plaćanja,*
  - *da redovito vrši popis (inventuru) imovine i obveza, u skladu za računovodstvenim propisima, i*
  - *da izvrši usuglašavanje obveza, a osobito obveza iz ranijih godina i izvrši odgovarajuće knjiženje u svojim poslovnim knjigama.*

KOMENTAR

U ostavljenom roku, Stranka demokratske akcije dostavila je primjedbe na Preliminarno izvješće o reviziji godišnjeg financijskoga izvješća za 2010. godinu i poslijeizbornog financijskoga izvješća – Opći izbori 2010. godine.

Služba za reviziju je razmotrila primjedbe Stranke demokratske akcije, te sve argumentirane primjedbe uvažila i u tome dijelu izmijenila nalaze. Ističemo da je SDA izrazila spremnost da ispoštuje preporuke Službe za reviziju financiranja političkih stranaka.

Zahvaljujemo ovlaštenoj osobi za financijska izvješća i uposlenima u Središnjici Stranke demokratske akcije u dobru i korektnoj suradnji tijekom obavljanja revizije financijskih izvješća.

Mr. Hasida Gušić, šefica Službe za reviziju

Nevenko Andan – revizor

Sanja Čabrilović – revizorica

Anela Burdžović-Kapić – pomoćnica revizorice